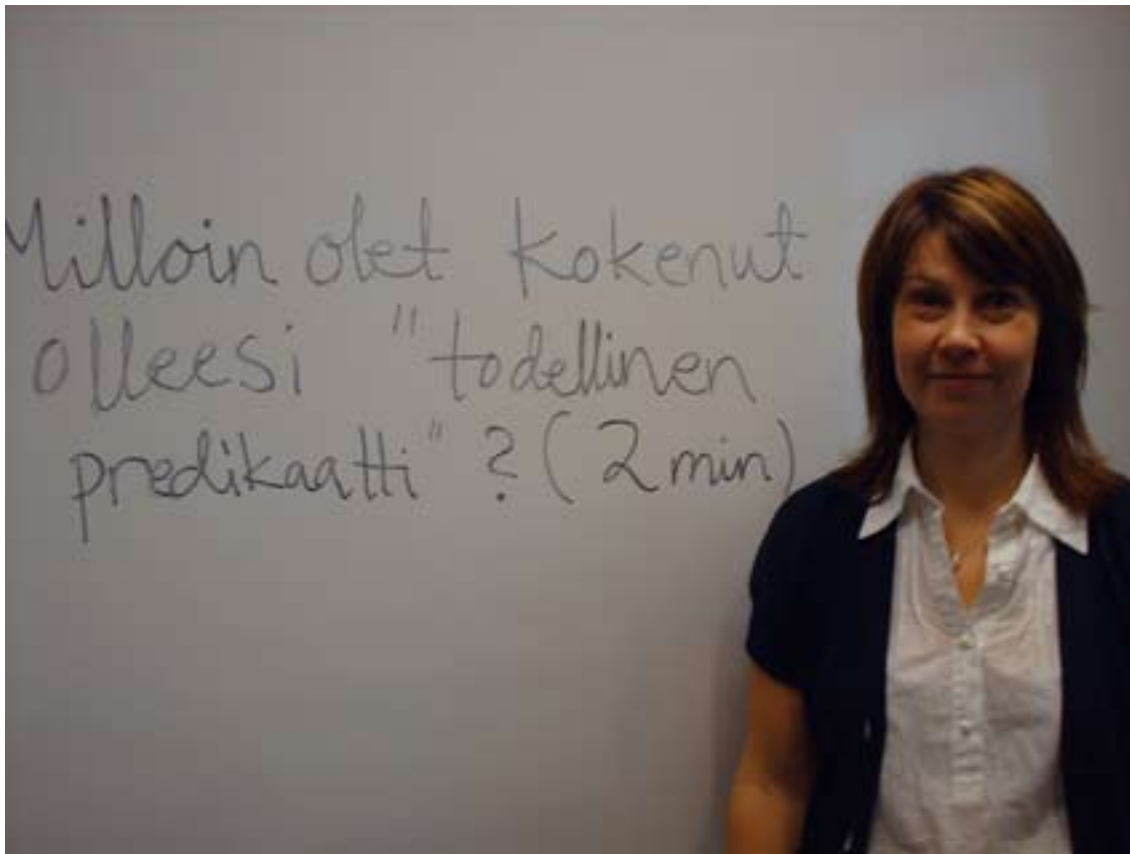

NINAN PREDIKAATTIHARJOITUKSIA

Alkuvirrityksenä Nina kertoi, että kielenopettajat toivovat, että lauseenjäsenet osataan. Oppilaat muistivat subjektin, predikaatin ja objektin. Ninalla oli kalvolla iso **P**. Hän pyysi oppilaita kertomaan, mitä se voisi tarkoittaa. Tietokonemerkki; millaista asennetta se kuvaa? Kukaan ei rohjennut arvata.

Nina kertoi: **P** niin kuin **predikaatti, positiivinen**

P täydennettiin ihmishahmoksi

Oppilaat kirjoittivat vihkoon

aktiivi / passiivi kädet, käsi ylös = aktiivi, käsi alas = passiivi

persoonat kiharat (minä on yksi hiuskiehkura, sinä toinen jne; 7. kiehkura valuu alas, se on passiivi)

myönteinen / kielteinen (huulet, myönteinen = hymysuu, kielteinen mutristunut huuli)

yksikkö / monikko (jalat: jalka edessä on tulevaisuus, jalka taakse kuvaa mennyttä)

aikamuodot mennyt ja tämä hetki /tuleva (kengät)

P:n keskelle tulee sydän. Ilman predikaattia ei ole lausetta.

Sydän syyttää valon sydämen muotoiseen silmään. Predikaatilla on sydänsilmä. Sen pitää nähdä omansa. Siltä vaaditaan monia ominaisuuksia. Jokaisella sanalla lauseessa on tehtävä. Nyt tutkitaan predikaatin luonnetta.

Predikaatin luonteenpiirteitä on seuraavalla sivulla!

Predikaatin (verbi) tehtävänä on TEKEMINEN, TOIMIMINEN, joten...

Predikaatin LUONNE on...

MOOTTORI, KÄYNNISTÄJÄ (lauseen sydän)

JOUSTAVA (taipuu persoona- ja aikamuodoissa),

jakaantuu jopa kolmeen osaan, esim. **ei ole ollut**

YHTEISTYÖKYKYINEN (yhdistyy joskus subjektin

kanssa, esim. laulamme, kirjoitat; minä juoksen)

JOHTAJA (muuta lauseenjäseniä ei ole ilman predikaattia, muut

lauseenjäsenet eivät ryhdy toimimaan ilman predikaattia;

predikaatti etsitään lauseesta ensimmäisenä)

ITSENÄINEN (voi esiintyä ja toimia yksin lauseessa,

esim. Sataa. Tuulee, Olen. Juoksit. Olette opiskelleet.)

SELKEÄ HUONO PUOLI: AIHEUTTAA RIIPPUVUUTTA

(lausetta ei ole ilman predikaattia; muut lauseenjäsenet ovat

riippuvaisia sen olemassa olost)

Lämmittelyharjoitus **Aikamuodot**

Reaktiopeli (aikaa 5 min)

Paikka: Pulpetti ja luokkatila

Tehtävä: Näytä eri käsimerkki eri aikamuodoille

TAPAHTUU = presens kättele vierustoveriasi

TAPAHTUI = imperfekti käden heilautus ”hei, hei” ja katsekontakti

ON TAPAHTUNUT = perfekti peukku olan yli ja katsekontakti

OLI TAPAHTUNUT = pluskvamperfekti molemmat peukut olan yli ja katsekontakti

Pohdintaa predikaatin luonteenpiirteistä

— miksi se on sellainen kuin on?

— millainen on hyvä johtaja tai ohjaaja?

— mistä predikaatti haaveilee?

— mitkä puolet predikaatissa voivat ärsyttää ja miksi?

MILLOIN OLET KOKENUT OLLEESI ”TODELLINEN PREDIKAATTI”?

A) Keskustele parin kanssa (2 min)

B) 3–5 hengen ryhmät kertovat tarinansa toisilleen ja valitsevat yhden, josta he tekevät pienen improvisaation (5 min)

C) Jokainen ryhmäläinen kirjaa vihkoonsa (2 min)

Roolit:

Predikaattitarinamme:

D) Improvisaatiot esitetään, jonka jälkeen jokainen katsoja kirjaa vihkoonsa predikaatit (esim. katsoo, syövät, lähdetään, ulkoiluttaa, juhlii)

E) Yleisö kuvaa näkemäänsä predikaattitarinaa predikaattiverbillä eli improvisaatio saa tulkintansa

F) Impron tekijät kuvaavat oman improvisaationsa (mitä tapahtui)

Esimerkkejä predikaattitarinoista (mitä oppilaat keksivät)

Bileet (*on videona*)

Tyttö on järjestänyt bileet

Kaksi muuta tyttöä kyselee häneltä kysymyksiä

Roolit: bileiden järjestäjä

vieraat (bileisiin tulijat)

Koiratarina

Koiranomistajat ulkoiluttavat koiriaan. Toinen on hyväkäyttöksinen, toinen taas huonokäyttöksinen. Omistajat puhuvat koiristaan. Koirat puhuvat omistajistaan koirakielellä.

Tietokoneen käynnistäjä

Tietokoneongelmaan tulee ratkaisija. Poika käynnistää tietokoneen.

Roolit: puolikas tietokoneenruutua

toinen puolikas

tietokone

käynnistäjä

PREDIKAATTIPATSAS

- 1) Ryhmä tekee predikaattia kuvaavan patsaan. Patsaasta on löydyttävä kaikki predikaatin ominaisuudet.
- 2) Tarkastellaan jokaista predikaattipatsasta ja tehdään havaintoja. Kun ohjaaja koskettaa jotakuta olkapäälle, hän alkaa puhua roolinsa mukaisesti, esim. yksikössä olevia verbejä.
- 3) Ryhmäpatsas tiivistää ja yrittää sanoa yhtä aikaa kenenkään johtamatta:

a) predikaatti

b) terveiset predikaatille: Ole aina... (ryhmä sanoo ja täydentää)